

говата лирика... (Особено въ „Бессъници“ и „Прозрения“).

„Невеселъ край“ при „Весело начало“ — така съ „композирани“ спомените на Яворова въ „Хайдушки копнения“ (авторътъ обича антитезитѣ). Собствено тѣ почватъ съ миньоренъ тонъ (въ увода и „Къмъ границата“) и свършватъ съ „черна безнадеждност“, както самъ бележи авторътъ: „Съкрушенъ отъ вжтреши терзания“, неговото решение (следъ смъртъта на Дѣлчева, когато настъпва общо обезвѣряване, когато „предателитѣ, въпрѣки всичкитѣ жестокости, никнѣха, никнѣха“) да напустне Македония идва съвсемъ естествено. Не можемъ да не му вѣрваме, когато казва за себе си, че не е билъ съ голѣми честолюбиви амбиции въ македонското движение. Увличалъ го е отначало, по негово признание, романтизъмътъ на работата, а заедно съ това и дѣлгътъ му на българинъ.

Тукъ отдѣля повече място за природата, която заживява съзвучно съ настроенията му. Ето едно отъ най-хубавитѣ мяста, композирано като лирическа пѣсень: „Безучастенъ къмъ всичко, азъ седѣхъ на широкото каменно стъпало предъ вратата, подъ сѣнката на раскощенъ вѣнецъ отъ букови храсти. Тамъ прекарвахъ много часове, до късна вечеръ. Околнитѣ заградни висоти, покрити съ бухнала зелена намѣтка, хипнотично еднообразни, приспиваха мисълта, И глухия клокотъ на рѣката лелѣеше моя полусънъ, — тя пѣеше и разказваше...“

Изобщо само въ изображението на природата — и то въ нейнитѣ мрачно-меланхолни пейзажи — Яворовъ почти догонва омаята и внушието, присъщи на лириката му.